

NATURA

REVISTĂ PENTRU RĂSPÂNDIREA ȘTIINȚEI

Postul de emisiune
Radio-București
(Băneasa)

No. 6

15 Iunie 1938

XXVII

CONGRESUL DE RADIO-CAIRO 1938 ȘI IMPRESII DIN EGIPT*)

de Prof. Dr. DRAG. HURMUZESCU
Fost Decan al Facultății de Științe din București.

IN prima mea conferință făgăduisem să vă mai spun din rezultatele congresului Radiocomunicației ținut la *Cairo* și să descriu pe scurt din ceeace omenirea de altă dată ajunsese să realizeze în aceste părți ale pământului udate și fertilizate de apele *Nilului*.

Imprejurări independente de voința mea au amânat cam mult această a doua conferință.

Atunci v'am spus că Radiodifuziunea cere o bună înțelegere între state pentru ca emisiunile diferitelor posturi naționale să nu se întunece și să nu se încurce unele pe altele în dauna unei clare recepțiuni și dacă toată lumea s'ar învoi după o dreaptă regulă, s'ar ajunge mai repede la un bun rezultat.

Dar s'a întâmplat, cum adesea se întâmplă prin dorința nesățioasă a unora — cum este și cazul acestei minunate aplicațiuni a undelor electrice — că statele mari, sau cum se plac a se numi „state cu interese generale“ și care au fost cele dintâi să înțeleagă marea ei importanță și să organizeze aceste servicii, au pus stăpânire pe cât mai multe unde și cu mare greutate au cedat câte ceva din ceeace nu utilizau și celorlalte state venite mai târziu, înghesuindu-le în intervalele ce mai rămăseseră libere între undele stăpânite de alții.

Comisia tehnică a *Uniunii Internaționale a Radiodifuziunii* își dă multă osteneală pentru a face o distribuție rațională între diferitele posturi europene, afară de U. R. S. S., cari fiind la marginea Europei și cu întinderi mari în Asia, s'a menținut în afară de ultimul plan dela *Lucerna* de împărțire a undelor, care însă a participat mai activ la această conferință.

Pentru a nu cita decât un exemplu de cumulare: *Franța* posedă 17 posturi de emisiune cu unde deosebite dintre cari două mai recente se suprapun posturilor noastre. Unul: postul *Normandie* cu unda 212 m. și altul postul *Malmaison* cu unda postului nostru *București* de 364 m.

Deși la o depărtare notabilă, produc însă interferențe supărătoare cu ale noastre și dacă postul *Malmaison* și-ar mări puțința, ar acoperi complet emisiunea postului nostru *Băneasa* în partea occidentală a Europei.

Avem speranța însă în urma reclamațiunilor noastre, că numitul post se va muta pe altă undă.

Cât despre postul holandez care emite pe unda de 1874 m., a postului nostru dela *Bod*, fiind mai puțin puternic decât al nostru și din informațiunile culese la *Cairo*, avem aproape siguranța că se va muta depe această undă, silit și de reclamațiunile serviciului maritim mobil al Angliei.

Intr'un viitor nu prea depărtat, cu înmulțirea posturilor de emisie

*) Conferință ținută la Radio-București.

în diferitele țări și cu puținți tot mai mari, deplina stăpânire asupra unui post, chiar încuviințat de planul de distribuție, nu va deveni eficace, decât în măsura puținței lui de a acoperi în țara respectivă alte emisiuni similare, deci se impune ca și posturile noastre să fie cât mai puternice.

O soluție teoretică generală pentru o mai bună repartiție de unde, ar fi ca fiecare națiune să-și sincronizeze posturile pe grupuri de o singură undă, însă ar fi și aici oarecari dificultăți de învins, având și marele inconvenient de a nu înlesni, în programul de emisiune, participarea activă și manifestațiunile ale puterilor culturale regionale. Marele avantaj pentru ascultători ar fi, că ar putea recepționa pe întinderea acelei regiuni cu aparate mai simple numai cu cel mult trei lămpi, deci mai eftine iar recepția ar fi și mai curățită de paraziții atmosferici.

Mai avem încă o obligație urgentă, aceea de a ocupa una din undele scurte cari posedă avantaj asupra undelor mijlocii și mari, acel de a nu se încărca cu paraziți atmosferici, dar inconvenientul de a întâlni telegrafia fără fir.

Iată dar prima parte a făgăduelii mele.

*

Să trecem la a doua parte, adică să vă spun ceva despre renumitele comori arheologice ale *Egiptului*.

În această chestiune n'ași putea decât să vă dau oarecari impresii personale în descrierea acestor documente lăsate de o civilizație trecută, de acum cincii mii de ani. Un specialist arheolog ar putea să vă spună mai multe și mai profund, precum și mai sistematizate.

Mulți desigur dintre cei peste 600 de străini participanți la acest congres veniseră cu dorința stărnită prin descrierile prodigioaselor tezaure ale foștilor faraoni și în special ale lui *Tutenkamon*, să vadă săpăturile ce se continuă și tezaurele arheologice ce se descoperă mereu și astăzi; și așteptau cu nerăbdare ocaziunea excursiilor indicate în programul general, să vadă din acele minunate monumente păstrate de atâtea secole prin învelișul nisipului uscat adus de vânturile deșertului.

La prima plimbare în Cairo, spre partea stângă a *Nilului* se înfățișează cele trei piramide în linie dreaptă, dela *Ghizeh*: *Cheops*, *Chefren* și *Micherinos*, însoțite în parte de morminte ale foștilor demnitari, cari nici după moarte nu și-au abandonat stăpânul.

Dela piramida *Cheops*, cea mai apropiată de *Nil*, se deschide un drum spre templul *Kefren* și la faimosul *Sfinx*, care din nou desvelit din nisip întreabă cu aceiași misterioasă insistență cu cât s'a cumințit omenirea de acum 5 mii de ani.

La templul lui *Kefren* nu poți să nu admiri și te întrebi uimit cum făceau metșerii din timpul acela pentru a sui blocurile mari, enorme de câteva tone, puse pe pereți pentru a servi ca plafon, căci ei nu știau să construiască bolte, le trebuiau deci blocuri groase că să poată rezista la flexiuni.

În aceste mărețe morminte faraonice, n'a rămas aproape nimic, toate au fost prădate, numai în piramida lui *Micherinos* s'a găsit cosciugul său cu ceva resturi, s'a găsit de asemenea un sarcofaș dar și acesta fu pierdut în mare cu nava care-l transporta la Londra. Cu toată grija și misterul

pregătirei locuinței de veci de către preoți, aproape toate mormintele au fost devastate ; s'a bănuit că preoții care cunoșteau secretul ascunzătorilor adânci n'ar fi străini pentru a-și însuși bijuteriile și lucrurile prețioase.

Asupra construirii acestor piramide sunt mai multe legende, transmise de către Herodot, reproduse unele și de către poetul nostru național *D. Bolintineanu*, a cărui broșură publicată la Iași în anul 1856, sub titlul „*Călătorii în Palestina și Egipt*“, am găsit-o acum din întâmplare.

Una din aceste legende este că regele Faraon *Cheops*, ne mai având bani să termine piramida ar fi utilizat grațiile ficei sale pentru a strânge suma necesară, dar că odată suma împlinită, a continuat a strânge și pentru nemurirea ei.

În fața piramidelor dela *Ghizeh*, iată ce spune *Bolintineanu* :

„Este peste puțință să rămâe cineva simplu privitor în mijlocul unei populații de morminte unde odihnesc atâtea generații. Vederea acestor locuri îmi inspiră aceste strofe :

I

Acei ce vă înălțară pieriră în uitare,
De cincisprezece evi, pe dânși s'a închis a lor mormânt,
Țărâna lor pierită l'a vântului suflare
Pe acest pământ deșert
Popoare noi venit-au și au trecut
Mai mult mândre tronuri de atunci s'a răsturnat
Și lumea fugătoare schimbat-au a sa față
În cursu-i minunat
Chiar mintea omenească luat-a o schimbare
De Zeii săi poetici și cerul a scăpat
Iar voi, o monumente d'eternă admirare
Nestrămutate ați stat.

III.

Dar mai colo se zărește
Cel deșert spăimântător
Unde viața își oprește
Pasu-i verde răsător
Ablemă de tăcere a tristelor morminte,
În care tot adoarme, plăcere, lungul chin
În care numai pasul fantasticelor vânturi
Deșteaptă un suspin.

Continuă mai departe în același stil evocând freamătul apariției lup-telor succesivilor mari cuceritori ai acestei țări : *Kambis*, *Alexandru cel Mare*, *Califul Omar* și *Napoleon Bonaparte*, răspunzând celor patru epoci de stăpânire în această țară cu atât de importante probe de o domnie prosperă și viața bogată a regilor faraoni.

nu s'au luat și nici prădat din lucrurile de preț, bijuteriile remarcabile și sarcofagul de aur masiv.

Mormântul lui *Seti I* este unul din cele mai împodobite și mai bine păstrate. Se vede că a fost făcut într'o perioadă a unei domenii prospere, se întinde în mai multe planuri sub pământ pe o lungime de 170 metri și se coboară la o adâncime de vreo 85 metri. Pe toată întinderea pereților galeriilor și a camerei mortuare, sunt sculptate în relief polichromii, toate faptele acestei mari domnii iar plafonul este albastru azur și înstelat peste tot, nu a rămas nici cea mai mică părțică din suprafața acestor galerii săpate în calcar uscat, fără o inscripție sau fără o decorație, astfel că descoperirea acestor morminte reprezentau volume de cronici, amănunțit trăite zi de zi și care au adus o contribuție enormă la precizarea isoriei antice. Dar nu se știe cum și cu ce luminau acei artiști în aceste subterane pentru a înfățișa cu precizie cele mai mici detalii.

Un foarte impresionant monument în aceste părți, este palatul dela *Deir El Bahari*, sculptat în peretele unui munte, reamintește templul lui *Appolon* dela *Delphi*.

Opera unei femei energice și a unei mari regine *Hatshepsout* și care a ținut să-și istorisească toate faptele domniei, eclipsând pe alé soțului: și rege — care însă după moartea ei s'a răsbunat punând să se șteargă numele ei pe unele inscripții și înscriindu-l pe al său.

Vedeți că secolele trec, dar natura omenească suferă de același sbucium.

Timpul ce se acordă conferențiarilor la Radio este limitat — ori cât ar avea entusismul nostru de istorisit.

Imi dau seama că nu am spus nimic de *Ramses II*, de faimosul *Hypos-tyl*, de uimirea ce te cuprinde înaintea obeliscurilor enorme scoase din roci de granit, de melancolia duioasă a templului lui *Philo* — și câte toate; și mai presus de atmosfera de liniște și meditație ce te înconjoară în acel colorit de pastel estompat — înainte de a lua firul vieței contemporane în *Cairo* și *Alexandria*.

Viața trecătoare și nesigură nu cerea decât sfortările unor bordeie de lut, pe când moartea cu viața-i eternă — preocuparea constantă a faraonilor și popoarelor lor, cerea locășuri pentru veșnicie.

N'am putut în această scurtă disertație să vă dau nici pe departe impresia completă; poate însă să fi deșteptat la câțiva dintre ascultători dorința de a merge singuri prin acele locuri atât de atrăgătoare și pline de învățăminte — și asta mi-ar fi de ajuns.

POȘTA REDACȚIEI

Incepând cu No. acesta, înființăm rubrica «Poșta Redacției», cu atât mai mult cu cât întrebările cetitorilor se înmulțesc.

Notăm însă că publicăm numai întrebările abonaților la curent cu plata abonamentului — și care, în corespondența domniilor lor vor specifica și numărul abonamentului. Cetitorii competenți, sunt rugați să răspundă pe scurt. Răspunsurile se vor publica în No. viitor.

Întrebări. 1) Care este cauza mișcării universale în genere? 2) Cum a început această mișcare și cum a evoluat ea până astăzi? 3) Câte mișcări par a fi în masa materiei universale și cam ce tendințe urmăresc ele? 4) Care din cele două mișcări principale ale pământului a luat naștere mai întâi? 5) Există sau nu puterea de atracție universală și pe ce principii se bazează ea dacă există? 6) Există vre-o corelație între puterea de gravitate a pământului și puterea de atracție universală? Gh. Hârjeu, Str. Gl. Macarovici 39, Roman.

Răspunsuri. D-lui Emil Pop, student în Șt. Naturale. Articolul trimis (Peisagii din natură), nu se poate publica. Încercați ceva mai consistent și mai adecvat cadrului revistei noastre, de pildă descrierea unui ținut, a unei excursii, prezentarea pe scurt a unei teorii biologice sau geologice, impresii dintr'un laborator, o recenzie, etc.

RECTIFICARE

D-l Prof. Al. Borza ne informează că așa numitul *lotus* din Cișmigiu despre care s'a scris în «Natura» No. 5, Mai, 1938, nu este *Nymphaea lotus* propriu zis, ci *Nelumbo nucifera*, o rudă a celei dintâi.

Facem cuvenita rectificare.

INFORMAȚIUNI

Se află sub tipar: Aurel Scurtu, *O sută de ani de farmacie românească*, o foarte interesantă și documentată dare de seamă asupra istoricului și organizării farmaciei ca știință, comerț, învățământ, biografie și bibliografie, după cum reiese din prospectul ce ni s'a trimis. Informațiuni mai detaliate la Biblioteca Facultății de Farmacie, Palatul Universității, București.

REDAȚIONALE

Din cauza abundenței de material, unele articole trimise în ultimul timp se vor publica în numărul viitor.

*

Domnii colaboratori ai revistei sunt rugați a ne trimite numai articole științifice de actualitate care intră în cadrul revistei noastre (Științe Naturale, Geografie, Fizico-chimice, Matematici și Astronomie, Tehnică și aplicațiile științelor) și pe cât posibil referitoare la țara noastră. Aceste articole vor trebui să fie scrise într'o limbă cât mai românească, ferită de cuvinte streine, gândite limpede și, dacă se poate, bătute la mașină. *Ele nu trebuie să treacă de 4—5 pagini de revistă, adică 5—6 pagini de coală manuscris.* Pentru ilustrarea și documentarea articolelor, se preferă fotografiile în negru, însoțite de numele persoanei care le-a lucrat, iar în cazul când figurile sunt luate din diferite reviste științifice streine, de numele revistei.

*

Recenzăm și publicăm la lista bibliografică numai tipăriturile trimise la redacție.

ADMINISTRATIVE

Doamnele și Domnii profesori, institutori și învățători, care înțeleg și apreciază rostul unei publicații științifice de talia revistei «Natura», au obligația morală și profesională de a o recomanda elevilor, cu atât mai mult cu cât lecturile științifice sunt recomandate și de programele analitice în vigoare. Deasemenea, avem plăcerea de a anunța corpul nostru didactic din toată țara că am luat măsuri de a se putea abona în condiții cât mai convenabile, prin Cassa Corpului Didactic. Informațiile se pot cere la Administrația revistei. Primim cu plăcere și recunoștință orice sugestie pentru îmbunătățirea revistei noastre; mărirea tirajului va fi însă prima condiție a îmbunătățirii ei.